

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravilstvo
administracije in ekspedicije na
Starem trgu št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu na
št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Sedanja vojska in židovi.

Kjerkoli je kakšna kupčija, tam je tudi precej cela kopica židov; kjer se pa žid prikaže, tam se prikaže tudi goljušija. Sedanja ruska vojska nam zopet dokazuje, da biva židovsko pleme zmerom vred človeške družbe kot nenasiljiva pijavka, ki ni zmožna plemenitih mišljenj in ki ceni groš, če tudi krivično pridobljen, bolj nego domovino in narodnost.

V nemem peterburškem dopisu „Nord. Allg. Zeit.“ se kaže, da vlada mej prebivalstvom na Ruskem globoko razsrdenje zaradi židovskih sleparij. Vse polno je židov pri armadi, ki porablja vojske v svoj prospeh. „Novoe Vremja“ poroča o kazni vrednih goljušijah židov Heršla, Horvica in Kohena, katerim je bilo izročeno preskrbljevanje večjih vojnih oddelkov; ti ljudje so jim skoraj brez izjeme dajali slabe in skažene konzerve, vlažen in plesniv kruh; seno in oves sta bila oprhnjena, posebno slaba je bila pa vaga. Cela zadeva se je poročila carjeviču nasledniku, ki je poklical Horvica k sebi. Žid je obstal goljušijo in carjevič je razrušil z njim sklenjeno pogodbo. Vsled tega so židovi velike svote zlata, katere so si po „kšeftih“ nakopičili, po svojih pomočnikih odposlali na Avstrijsko.

Z druge strani se pa javlja, da so židovi, prebivajoč v ruskih taborih, služili Turkom za pozvedače. Da so bili turški vodje in zlasti Mehmed Ali tako dobro poučeni o moči, poveljnikih in pozicijah ruske armade, se imajo

zahvaliti le tem židom, ki so podložniki ruske države. Nekoliko stotin jih prebiva tudi v turških taborih, kjer kupujejo od bašibozukov in Čerkesov nakradene in poropane stvari po nizkeji ceni. Na južno ruskih trgih pa prodajajo take reči, ki so gotovo padlim ruskim dostojnikom pripadale. Židu Varšavskemu, kateri je prevzel za ogromno svoto preskrbljevanje vseh vojnih potreb in hrane za donavsko armado, se je morala koncesija odvzeti, zato ker se mu je marsikaj očitalo. O tem židu se je pisalo početkom vojske, da je domoljub in Rus pomišljenji, ali skušnja je pokazala, da je ostal pri svojih milijonih le navaden žid.

Z bojišča.

Odkar je na bojišči nastalo lepo vreme, začeli so se razni vojni oddelki zopet živahneje gibati, vendar pa večje bitve dozdej v Bulgariji še ni bilo. Dvji Sulejman paša, o katerem so se v Carigradu nadejali, da bo precej prvi dan pohrustal Ruse, se je s svojo vojno umaknil nazaj proti Razgradu, in je s tem zopet uničil ves vspeh, ki ga je bil pred njim dosegel odstavljeni Mehmed Ali. Pravijo, da se hoče Sulejman v Razgradu vtrditi, kakor Osman paša pri Plevni. Vendar pa bi bilo to silno nevarno, ker bi bilo mnogo laglje zajeti ga, kakor Osmana; na eni strani mu namreč nasproti stoji jako velika in od njega mnogo številnejša in boljša vojna carjevičeva, na drugi strani pa četa Zimmermannova, ki

se počasi proti Razgradu pomiče, in bi mu odrezala zvezo s Turčijo, če se ji posreči razdreti edino železnico v severnej Bulgariji. Ker tudi posadke v Šumli in Ruščuku niso velike, odrezali bi ga tudi od teh dveh trdnjav ravno tako kakor od Varne, ter ga v kratkem prisilili da bi se moral vdati.

O Plevni piše se iz vojaških krogov iz Bukarešta turkoljubni „N. fr. Pressi“, da padeč Plevne je neizogibljiv. Koujiška divizija generala Gurka je dovolj močna, da Osmanu zapre pot, če bi hotel vdariti iz trdnjave, in ga prisilili, da se s svojo vojno vda. Ker tudi živeža ne morejo več dovaževati, polastila se je Turkov v Plevni velika plašljivost, vojna je potrtega srca, in samo Osman ji še dela nekoliko upanja. Da bi z živežem laglje shajali, prebivalce podé iz trdnjav, katerih dan za dnem mnogo prihaja v ruski tabor. Med došlimi je tudi čedalje več vojaških beguncev.

Iz Petrograda se službeno poroča, da je general Gurko po 10urnem obupnem boji 24. t. m. zasel Teliš na cesti proti Sofiji, ktero vtrjuje z novimi nasipi. Vjel je celi konjiški polk (3000 vojakov) mnogo častnikov, in Ahmet Evis pašo in osvojil štiri topove. — Princ Sergej Leuchtenberg je bil pri rekognosciranji od krogle zadet v čelo.

Iz Azije naznanja „Reut. Office“, da je 23. t. m. Ismail paša dospel v Seidekan, 24. t. m. pa jo mahal proti Daharu, da bi se pri Zevinu zedinil z Muktar paševim oddelkom. Pri Soganli-Dagu stoji neko rusko krdelo. Rusi bombardirajo Kars. General Obrutešev,

Dedeček.

(Česki spisal I. L. Košinsky.)

Ko bi še živel, ti dobromiselni dedeček! Tvoja siva glava bi imela precej premišljevat; ali že je temu dve leti, odkar si pokopan v tihej jamici. —

Bil je star in siv, dober pa, kar je najbolj mogel biti. V celej vasi M... mu niso drugač rekali nego „dedeček Mikeš.“ Dedeček je imel jednega samega sina — Vaclava in na tega ni ravno malo zidal. Zadovoljno se je zasmel, kadar mu je rekel gospod učitelj: dedeček, iz tega fantiča pa bo „nekaj“, on ima dar sv. Duba! To sem si zmerom mislil — je odgovarjal — jaz sem bil z njim na Sveti gori in že takrat sem imel o njem lepo prikazen. Ali o tej „prikazni“ ni hotel nikdar nič natančnejega povedati. Jednoč se je napravil in šel v Prago.

Kakšne namene mora imeti ta naš dedeček — so ljudje modrovali. Prišel je domov in zopet je, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo.

Po sv. Vaclavu je zvedla cela vas, da bo dedeček dal Vaclava v šolo.

No, naj si to le premisli, to stane novcev, so menili nekateri; ali dedeček je imel vse to že premišljeno in je odvedel Vaclava v Prago.

Reče se lahko: Vaclav je zvršil gimnazijske nauke; aii trpelo je to presneto dolgo, preden je šel dedeček z Vaclavom na visoke šole!

Šla sta proti Pragi. Jesenska noč je počivala v vsem svojem vabljivem čaru nad temnimi brdi.

V Berovniku so tiho šepetali valovčki in njih odmev se je odzival kakor refren:

Vsahnel popek v hladnej senci,
Škoda zanj in za devo....

Visoko nad njima so se lesketale zvezde in koliko upov vzbujajo to v človeške duši. Ali v strmih skalah je veter danes tako draženostno, tako plaho plakal kakor zapuščen otrok. Da, močen je govor, govor prirode.

„Če je res, oče, da ima vsak človek svojo zvezdo, bi si jaz kar ono-le krasno izvolil“ spregovori Vaclav.

„Ne vem, ali mislim, da imamo vsi jedno zvezdo popolnosti in večnega blaženstva, k njej se bliža vsak z drugim načinom, če se jej ne oddaljujejo.“ —

„Oče, do sedaj še niste ničesar omenili o mojem bodočem poklicu.“

„Poglej na nebes, na ta zvezdnati obok, čitaj in razumi!“

Vaclav je prijel navdušeno očeta za roko

in odločno rekel: „Oče, služabnik bom Najvišjega!“

Jek je zamolklo ponavljal te besede in lahki vetrič jih je odnesel na meglena brda. Samo oče je slišal, kakor bi bil vetrič zaplakal . . .

Objela sta se in poljubila v tej sladkeji prevari svetovne poezije . . .

Tretjega dne je bila že tema, ko se je dedeček domov vračal. Bilo mu je tesno, a sam ni vedel zakaj; ali je že tako, da včasih človek sluti svojo nesrečo.

Dedečka je čakala nemila osoda. Mesto svojega čednega domovanja je našel črno spalenišče in nekoliko pepela.

Ljudje so pravili, da se dedeček Mikeš vidno stara in da več ne bo dolgo; ali ko bi bili vedeli pravi povod, ne bi se bili čudili.

Dedeček je prejel od Vaclavovega prijatelja ta-le list:

„Štejem si v dolžnost Vam naznaniti, da je Vaš sin zapustil študije; bil je zvođen, odšel je v Ameriko. Na poti jih je dobil vihar. Zapeljivec je poginil, za Vaclava se pa ne ve.“

Dedeček ni bil več dolgo. —

Ob tednu ga je spremila cela okolica na pokopališče v M.

Nijeden se ni mogel zdržati solz, ko je

ki je s svojim načrtom največ pripomogel k ruski zmagi pri Karsu, odšel je na bulgarsko bojišče.

Car Alexander na bojišču. Pripovedovalo se je, da se car vrne na Rusko. Toda dne 17. t. m. razglasi svojemu štabu, da on, kakor tudi vsi člani hiše njegove, ostanejo pri armadi in da hoče prenašati s svojimi vojaki vsakoršne neprilicnosti vojske ter biti priča njihovih del. „Skrbel bom za vojno in nje potrebe, dejal je car, in na moje povelje vstopi, kedar treba, vsa Rusija isti čas pod orožje.“ To se glasi tako, da ne bode storjen mir, dokler ne bode boj dobojevan do konca.

Drin (Adrijanopelj).

Za Carigradom je prvo mesto v turškeji Evropi Drin. Ono je tako rekoč druga stolica v državi. Prebivalcev ima mnogo, okoli 200.000 (kolikor se sme verjeti turškim statistikam). Drin stoji v Rumeliji, kjer prideti skupaj reki Morica in Tunža. Cesar Hadrian je sozidal to mesto v kraju, kjer se je prej nahajal Uskadam, mesto Besov, Trakiškega plemena.*)

V četrtem stoletju se je Drin zoprstavljal Gotom; l. 1360 ga je vzel sultan Amurad, ter je postal stolica Turčije do l. 1453, to je do časa, ko so si Turki prisvojili Carigrad. Rusom je Drin že davno znan. Vojska ruska ga je posešla leta 1829, a kmalu potem je bil v njem sklenjen s Turčijo mir.

Drin je bil dozdej še precej znamenit, kakor turško mesto, v trgovinskem obziru, dasiravno so kupčevali Turki samo s svojim „izhodnim“ blagom. V Rusijo je blago iz Drina prihajalo čez Odeso in Tahanrog, posebno tabak in deloma rožno olje; v Marseille, Italijo, na Grško in v Egipt je odpravljaj Drin kože, sir, tabak in orehe.

Zdaj je vse trgovsko gibanje v tem mestu zaspalo; vsi ljudje poslušajo le to, kaj jim prinese boj v gorah Balkanskih, okrog Plevne in Ruščuka. A to nič ne moti mestnih oblast, ob-

*) Hadrian je bil petnajsti rimski cesar, ter se je rodil v Neponskem mestu Italiki 76. leta po Kr. r. in je bil po smrti Trajanovi, ki je umrl l. 117 v malej Aziji, proglašen za naslednika prestola; umrl je pa leta 138.

duhovnik z besedami: bil je to dober mož, Bog mu daj večno radost — otrl solzo z očesa — on jedini le je vedel za dedekovo „prikazen.“

Minulo je leto.

Bila je krasna noč. M—ski ponočni Matovšek je pričakoval vsak trenutek, da padejo zvezde s čistega nočnega neba. Zvezde se čistijo, je rekel odtrobivši jednajsto.

Nočni vetrič je šeptal m...skej cerkvi divne bajke in iz zvonov v zvoniku izvabljeval zvuke, kakor bi pel vsem doli pokopanim zibeljni: aja...

A na pokopališču je še nekdo bdel.

Ali ni videl teh prirodnih krasot in ni slišal tihe zibeljne pesni. Njegove roke so trdno objemale zaraščen nagrobnik.

Če je v obče katera tuga velika, tako je to tuga zapuščenega na pokopališču v nočnem času.

Najednoč je postava pokleknila, pogledala k nebu in zaplakala s plačem osirotelega otroka, s plačem spokornika, tako da je vetrič v zvoneh zaihtel in velika jasna zvezda se zvrnila v globino brez vsacega dna.

Ko bi se bil ozrl, ti mili dedček, rekel bi bil: „Tega si nisem mislil.“

Drugi dan so našli na m...skem pokopališču truplo Vaclava, sina dedčkovega, žalost ga je bila pokopala. —

sojevati Bulgare: kaznujejo jih v Drinu vsaki dan, in moré jih, ne posamezno, temuč cele trope. A ne samo v Drinu, tudi okolici — povsod „delajo sodbo“ zdaj nad Bulgari.

En del teh mučenikov, obsojenih v drinskem vojnem sodišču k smrti, obešajo po vaseh v okolici. Že sam pogled na nesrečne, koje tirajo na vislice, pretresa mozeg. Vrat vsacega obsojenca obdaja železen obroč, od todi visi ketnja, ki je priklenjena k telesu, med tem ko so roke zadej zvezane z vrvo. Po pet ali šest ljudi priklepajo enega k drugemu, tako da delajo žalostno „goskinjo“. V Drinu so izgotovili skladne lesene vislice, koje postavljajo zdaj na tem zdaj onem trgu. Obsojenci so sami kmetje, sim pa tje se nahajajo tudi višje osebe. Tako so nedavno poročali časniki, da je bil v Drinu obešen doktor medicine iz Jeni-Zagre, bivši učenec praškega vseučilišča. Obešanje se godi po patriarhalčno. Prosto, kjer je na ulicah, jih obešajo, in on visi, da ga vsi mimo idoči vidijo, tako dolgo, da ga turški „zaptije“ ne vržejo v kako jamo. K takim prizorom so se posestniki različnih prodajalnic tako privadili, da se čisto nič ne zmenijo.

Črez Drin dohajajo zdaj vsak dan vlaki z ranjenci; bolnice in zasebne hiše v mestu so jih polne. Precej časa bo prešlo, predno bo mogoče odpraviti iz Drina bolnike dalje. Lazareti so grozovito natlačeni: tako, na primer, v bolnici ki je pripravljena samo za 600 postelj, jih leži 2000.

Pravijo, da je število ranjenih in ubitih Turkov od začetka septembra, to je samo v 40. dneh do 20.000 ljudi, in od teh so jih v Drin privarili grozno veliko. (Iz „Njive“)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 26. oktobra

Cesar se podajo s cesarico k konjskim dirkam v Pardubice na Českem, ki se bodo vršile 28. t. m., ter bodo nazaj gredé obiskali tudi cesarico Marijo Ano v Pragi, kjer že delajo priprave za njihov sprejem. — Cesarjevič Rudolf pa nadvojvoda Albreht in Fridrih pa se podajo v Šlezijo, v Tešen, kjer ostanejo od 28. do 31. t. m., da ogledajo obširna posestva nadvojvoda Albrehta.

Državnemu zboru je denarni minister predložil proračun za l. 1878. Pravijo, da je mnogo ugodnejši od letošnjega, in da se bode državno gospodarstvo l. 1880 ali saj prihodnja leta popolno vravnalo, če ne bode vojske. Stroški znašajo 424.347.469 gl., tedaj za 7.248.900 gl. več kakor za tekoče leto. To povikšanje boje pride od tod, ker se bode za poplačevanje državnega dolga več potrosilo kakor letos. Dohodki so nastavljeni s 404.114.600 gl., tedaj bode primanjkovalo 20.232.869 gl., ki se imajo poravnati z izdajanjem rente v zlatu.

Razprave o **kupčijski zvezi** med Avstrijo in Nemčijo so se razbile. Sicer bode imeli danes še eno konferenco o tej reči, vendar ni nobenga upanja, da bi se srečno rešila.

Nov obrtnijski red je sestavilo ministerstvo; kakor je iz časniških poročil razvidno, se je pri tej sestavi zopet oziralo na nekdanje, jako koristne zadeve.

Crispi na Dunaju. O prihodu Crispijevem v dunajsko zbornico se pripoveduje naslednja dogodbica. Loža diplomatska je sosednja neki loži, ktera je navadno prenapolnjena. Crispi vstopi v ložo, pogleda okrog in naprej v bližnjo ložo. Crispi pogleduje čudeč se publikumu (ljudstvu) v tej drugi loži in konečno popraša: „Kaj v Avstriji judje niso še eman-

cipovani (svobodni), ali ne vživajo še občanskih ali državljanskih pravic? Vidulič pogleda strme na deželjana (Talijana), Lamezan pa se grize v ustnice. „Ali signore, reče potem namestnik predsednikov državnega zbora (Vidulič), kaj Vas je pripravilo na to misel? Emancipacija judov bila je tu že davno gotova!“ Crispi se temu začudi, „kaj pa, gospod kolega, zakaj tedaj židom ali judom odkazujete v parlamentu lastno pa zaprto mesto?“ pravi Crispi kazaje na sosednjo ložo. Gospod Vidulič obledi ter reče: Pa signore, to je le loža dunajskih žurnalistov (časnikarjev, ki so skoro zgolj judje!“) —

Na Gornje Avstrijsko pride za cesarskega namestnika solnograški namestnik, grof Thun, v Solnograd pa grof Lamberg.

V ogerskem zboru bodo te dni obravnavali predloge o krajiški železnici. Predsednik deželnege sabora, g. Krestič, je vsled tega povabil vse hrvatske poslance, da se do 26. t. m. snidejo v Budapešti. Madjari hočejo neki toliko odjenjati, da se bode železnica delala po načrtu Mollinarya in da se krajiški investicijski zaklad ne bode ves, ampak le deloma porabil za to železnico. Zvano je, da je hrvatski poslanec Jakič o priliki, ko je Tisza Granico proglašal za ogersko deželo in premoženje njeno za premoženje ogerske države, stavlil poseben predlog, kterege smo tedaj v „Slovincu“ omenjali. Hrvatski dopisnik praške „Politike“ prav sodi, ko piše, da bi morali hrvatski poslanci pri dotičnih obravnavah zahtevati, naj se saj sprejme predlog Jakičev, ali pa zbornici obrniti hrbet in ne se povrniti, dokler se Hrvatski njene pravice ne dovolijo.

Vnanje države.

Na Ruskem se bode 30. t. m. pričela sodnijska obravnava proti nihilistom. — Minister Gorčakov je pisal poročniku ruskemu v Berlinu, da Rusija meča toliko časa ne bode vtaknila v nožnico, dokler se ne bode stanje kristjanov v Bulgariji, Bosni in Hercegovini tako zboljšalo, da se ne bodo več vršile takšne reči, kakoršne so se dozdej.

Na **Francoskem** si levničniki na vso moč prizadevajo, da bi pri volitvah za starašinstvo, ki se bodo vršile meseca decembra, zmagali s svojimi kandidati, ker potem dobe večino tudi v senatu in popolno oblast čez deželo francoško. O l. 75 starašin, ki se bodo volili, jih je 57 konservativnih in le 18 liberalnih. — Bivši ameriški prezident, general Grant, je 24. t. m. došel v Pariz.

Angleški poročnik na Dunaji postane namesto Buchananava neki Elliot.

Angleško šuntanje na Poljskem. „Golosu piše njegov dunajski dopisnik, da mu je ruski poslanec na Dunaji g. Novikov izjavil, da agitujejo na Poljskem Angleži in ne tamošnje plemstvo. Besede Novikovega se glasé:

„Jaz vem zanesljivo ne iz poljskih, ampak iz nemških in družih virov, da je ta (revolucna) propaganda našla silen odpor ne samo v sredi poljske aristokracije, ktere želje k zblizanju z nami so znane, temuč tudi v sredi naroda in v sredi plemstva. Ta propaganda obstoji in se vodi po občesvetovnej revoluciji in Angležih z angleškimi novci.“

Izvirni dopisi.

Iz Sadražice, 18. oktobra.

Leiden und Freuden, Leben und Tod, Wechseln, wie Morgen und Abendroth.“ Besede te mi segajo globoko v srce daues, ko stojim pri gomili njega, ki jih je toli-

krat z milo donečim glasom oznanoval na mirnodvoru ljubljanskem. Kdo se tenora Klinarjevega ne spominja?! Sedaj ga krije hladna odeja. —

„Vse kar na zemlji tukaj živi,
Vse se, kot zemlja tud spremeni.“

Tuga mi srce zaliva, a tolažbo vsipajo mi
vrstice na spominku:

„V zvestej službi si Bogá slavil,
Ljudstvu vérnemu prijazen bil,
Z glasom zvonkim Božjo čast prepéval
In prijatelje razveseléval,
Tvojo dobro, blágo naj srce
V Božjem srci si gasi želje!“

Spominek — dovršeno delo Franceta Jon-
tez-a iz Šent-Janža na Dolenjskem — danes
slovesno odkrit, mi pa s prekrasno obliko svojo
svedoči, da je imel ranjki Leopold mnogo do-
brih prijateljev, katerih prišlo je bilo danes
dostojno število le-sim, da pomolijo na poč-
vališču, ki jim hrani nepozabljivega, in zapojo
njemu, s katerim so tolikrat v žalosti in vese-
lju prepevali, pa tudi blagemu očetu pokojnega,
bratu in sestri ohlade nekoliko bolečine iz-
gube prevelike.

Njim v tolažbo rečem z današnjimi pevci:
„Tiha zemlja ga ne dramí,
Strasti ne buči vihar;
Bratoljubje vlada v jami,
Greje ga ljubezni žar.“ —

Iz Štajarskega 25. okt. (Sloga
slov. stran k.) Vsakega slovenskega rodoljuba
mora v srce zaboleti, ko je prisiljen gledati,
kako se naš slovenski narod na vseh straneh vedno
bolj in bolj pripravlja za blaženo mater Nemčijo.
Po naših mestnih ljudskih šolah se skoraj iz-
ključljivo podučuje vse v nemškem jeziku,
tako da slov. deca, ki so se v mestu izšolala,
ne umejo niti slovenske besedice čitati. Malo
boljše je po kmetih; komaj se otrok nekoliko
privadi slovenskih pismenk, mora si ubijati
v glavo že tudi nemške. V viših razredih se
pa šopiri že skoraj sama nemščina. In tukaj
ne opravi nič tudi najboljši narodni učitelji,
kterih število se je po nekterih krajih že silno
skršilo. „Imamo ukaz, in če ne delam tako,
— — —“. Toraj naša mladina, ne da bi
se po večletnem šolanju v slovenščini bolj
izurila, kakor sedaj, se mora danes bolj mu-
čiti s ptujščino, kakor pred liberalno dobo.
In da bi se naša „inteligencija“ narodu po-
polnoma izneverila, se nam darujejo velikan-
ske palače za šole, v katerih se bode govorila
le ptuja beseda! — Vradna pisma različnih
oblastnij so skoraj brez izjeme vsa nemška;
še na slovenske uloge ne dobiš drugačnega kak-
or nemškega odgovora. In ker že vsakdo
vé, kako kisló gledajo nekteri slovenski pisane
vloge, se jih že skoraj nihče več ne upa pred-
lagati. — Da, še takrat, ko je neobhodno po-
trebno, slovensko govoriti s priprostim kme-
tom, se govori nemški. Ni dolgo tega, da so
se novoizvoljeni odborniki z novim županom
zbrali pred političnim komisarjem, da bi spre-
jel obljubo novega občinskega predstojnika.
Toda glejte: pred slovenske može stopi gosp.
uradnik, ter začne svoj govor v nemškem je-
ziku, ter veleva županu, naj za njim izgovarja
nemške besede. In le tá radovoljno uboga,
si morebiti še šteje v čast, ob taki priložnosti
nemški govoriti! To je, kar nas straši, da
se naše ljudstvo več svoje narodnosti
ne zaveda.

Mislím, da v tem slučaju bi se odborniki
ne bili zoper noben paragraf pregrešili, ko bi
bili vsaj toliko značajni, da bi bili zahtevali
svojo postavno pravico ter obljubo delali v
svojem domačem jeziku.

Vsakdo, naj si bo ktere politične stranke

koli, mora pripoznati, da liberalna doba razjeda
našemu ljudstvu ne le vere in moralnosti, tem-
več tudi narodnost, dá, celi njegov blagostan!
Na eni strani nas hočejo potujčiti liberalni
Nemci, na drugi Lahoni — in mi sami smo
med seboj nesložni ter podiramo in slabimo
eden drugega. Naj za Boga naši merodajni
krogi te grozovite nevarnosti, v kateri se nahaja
danes naš narod, nikar ne prezirajo, temveč
naj si k složnemu delovanju prej ko mogoče,
zopet podajo roke! In če pride kedaj zopet do
te tako potrebne sloge, naj se nikar ne pre-
zira tisti stan, ki je stoletja sim našemu ljud-
stvu obvaroval slovensko narodnost in ga bode
zamogel morebiti edini še braniti v prihodnje.
Res je sicer, da tudi tam, kjer bi se smeli
zanašati nar bolj na vsestransko podporo nar-
odnega življenja, najdemo le prepogostom ve-
liko vmemarnost, in človek bi se včasi zkoraj
že bal, da je začelo zrno bolehati, toda mnogo
jih je še zvestih in le-teh nikar od sebe ne
pahajte, drugače zagrezemo vedno globokeje.
Bliža se novo leto. Mogoče, da je še čas, da
se do tistih mal zedinimo, da dobimo namesto
dveh, eden močen političen list, ki pa mora
ostati na naši skupni, edino trdni podlagi
krščanske vere. Mnogi se še vedno te
besede bojijo. Pa gospodje, bodimo odkrito-
srčni! Ali še niste spoznali, kam so nas do-
zdanje liberalne poskušnje pripeljale? Kako se
naš narod demoralizira, vboža, obupuje, sam
sebe izdaja, kako se uklanja ptujčevi peti?
Kako se nam celó darovi delijo, da se prej
ko prej potujčimo! kako morajo narboljši si-
novi našega naroda v različnih svojih poslih
in službah krvavečega srca sami k temu pri-
pomagati, da se ptujščina širi? Ali ste videli,
kako so se mesta in trgi, „sedeži naše slov.
inteligencije“ skoraj popolnoma narodu izne-
verili? In hočete še dalje po tej poti hoditi?
Da se Vam posmehujejo vaši nasprotniki in
preklinja vaš zarod? S kratka: rešite zdaj,
ko se morebiti še mnogo rešiti dá.

Rodoljub slovenski.

Domače novice.

V Ljubljani 27. oktobra.

(Slavnost jezikova.) Katoliška ali veso-
ljna je rimska cerkev tudi v jezicah,
kajti v vseh govori s svojimi verniki. Posebej
je obhajala se v Rimu čez sedem let spet
enkrat slavnost jezikova v propagandi ali v
vstavu za razširjevanje sv. vere, in sicer o
priložnosti 50letnega jubileja sv. Očeta. Za to
je odprta bila velika dvorana, učenci pa so v
redu stali na vgodnem mestu, kjer je lepo
opravljena bila podoba sv. Očeta. Učencev
bilo je 44 in v skoro toliko jezikih se je go-
vorilo, namreč: hebrejski, kaldejski, sirski,
armenski, srbski, kurdski, turški; v besedi tamul-
ski, činski, ali kitajski, japonski, memfiško in te-
banskokoptiški, barski, antioški, habeški, pak v
jezikih zamurca Teuca in Gallas zvanih, v
arabski, staro-in novogrški, latinski, francoski,
španjolski, portugalski, ruski, rumunski, poljski,
irsko-keltiški, nemški, ogerski ali madjarski,
flamski, švicarski, bulgarski, albanski, ilirski
ali slovenski, česki, angleški, danski, šved-
ski, norveški, in vlaški. Ustava, v katerem bi
se učilo skoro v vseh jezicah, ni na svetu dru-
zega; edini Rim se more ponašati z njim.

(„Brencelj“ št. 4 in 5.) je prišel včeraj
na svetlo bogat v besedi in podobah, naročniki
bodo gotovo z njim po vsem zadovoljni. Na
stran pustivši jako mikavno berilo, omenimo
le podob. Razen stalnih ima še sledeče prav-

času primerne: Dežmana in Šafarjevega Dol-
fita, ki gresta Turkom na pomoč, na zadnji strani
pa veliko podobo „Ruskega sv. Jurja.“ Podoba
je izvrstno izdelana, rusk kozak na konji, pod
njim Turek v podobi zmaja, ki se pod rusko
sulico vije, na strani pa kleče tri ženske, Her-
cegovina, Bosna in Bulgarija, ki prosijo Boga
da bi dal zmago ruskemu junaku. — Ta lista
sta — kakor „Brencelj“ naznanja — eden za
drugo polovico septembra, drugi pa za prvo
polovico oktobra; začetkom novembra prideta
zopet dva lista. Želeti bi bilo, da bi bili na-
ročniki bolj točni v plačevanji, potem bi tudi
„Brencelj“ lahko bolj redno izhajal.

Posamezne podobe zaduje strani se do-
bivajo broncirane in črne v Blaznikovi tiskarnici
in so prav priležne za table na steni. Tam se
dobivajo tudi posamezne številke „Brenceljna.“

Razne reči.

— Duhovske spremembe v Krški
škofiji. Č. g. Tatzler Franc, fajmošter v pokoji
je dobil faro Št Urh na Godnici. Za provi-
zorje so postavljeni č. g. Šavbah Janez iz
Štebna na Zili v Dvecerkvi; Šavbah Franc iz
Višarij v Gorenče; Oraž Ant. v Kotarče in
Strojnik Jož. iz Št Ruperta blizo Celovca v
Čanče. Č. g. novomašnik Köhne Jož. pride za
kaplana v Radlje. — Farni konkurs sta zver-
šila č. g. Primožič Bal., kaplan v Žabnicah
in Cojer Šim., mestni kaplan v Št. Lenartu.
— Umrl je dne 1. oktobra č. g. Šneider Tom.
fajmošter v Čančah R. I. P. — Fara Labud
in kuracija na Suhi ste razpisani do 31. okt.,
fara Kotarče do 9. novembra. — Dne 24. okt.
bodo milostljivi gospod knezo-škof blagoslovili
novo bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vidu.

— Vseučiliško društvo „Akade-
mische Lesehalle“ na Dunaji razposlalo
je ravnokar svoje letno poročilo za l. 1876—
77. Knjigarna društvena šteje 5196 zvezkov,
dohodkov je imelo 4806 glđ. 89 kr., stroškov
pa 4544 glđ. 99 kr., premoženja v državnih
papirjih 200 glđ. in v kopelnih kartah 48 glđ.
Znanstvenih časnikov dobiva društvo 150, po-
litičnih 109, zabavnih 25, stenografičnih 5, vseh
skupaj 289. Udov je imelo med dijaki 495,
med profesorji 118, častnih pa 24, skupaj 637,
med katerimi je bilo Slovencev 60.

— Narodne lastnosti. V romanu A.
F. Pisemskega „Meščana“, ki izbaja sedaj v
listu „Pčela“ se čitajo mej družim tudi sle-
deči ne ravno slabi aforizmi:

Kjer je Nemeec, tam je intriga.
Kjer je Francoz, tam je fraza.
Kjer je Poljak, tam je izvijača.
Kjer je Anglež, tam je kovarstvo in intriga.
Kjer je Lah, tam je „le solci“ in „far niente“.
Kjer je Rus, tam ali trpi ali morda —

— Nove knjige: 1. Zgodbe svete
katoliške cerkve. Spisal Anton Lézar, bivši
c. kr. profesor in katehet. Drugi popravljeni
natis. Založila družba sv. Mohora. Cena 40
kr., po pošti franko poslana 45 kr.

2. Službovnik c. kr. vojsko po vprašanjih
in odgovorih. Drugi del. (Bojna služba.) Se-
stavil in založil Andrej Komel, c. kr. stotnik.

3. Kocenov zemljepis za narodne šole.
Poslovenil Ivan Lapajne. Cena 15 kr.

4. Učitelj Dobrašin. Podučna povest. Po-
slovenil Ivan Lapajne. Cena 8 kr.

— Dunajsko akademično društvo
„Slovenija“ napravi Jerneju Kopitarju v spomin
v sredo dne 31. oktobra 1877 komers v dvo-
rani: Krischke (vormals Dreher), III., Ungar-
gasse 52. Program: 1. Pozdrav, govori pred-
sednik Slovenije gosp. Fr. X. Stajer. 2. Da-

